

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/34/2017
Identifikačné číslo spisu: 1512203343
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1512203343.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M.B.A. Financie, s. r. o., so sídlom Gusevova 1415/6, Bratislava, IČO: 36 754 404, zast. JUDr. Ľudmila Jurčová, advokát, so sídlom Michalská 9, 811 01 Bratislava, pobočka Boženy Nemcovej 13, 977 01 Brezno proti žalovanému 1/ T O P T R E N D, s. r. o., so sídlom Továrenská 14, Bratislava, IČO: 35 876 115 so, žalovanému 2/ Ing. A. Q., nar. X.X.XXXX, bytom R., U., zastúpený: advokátska kancelária AK LITVÁKOVÁ A SPOL., s. r. o., so sídlom Pluhová 78, 831 03 Bratislava, IČO: 50 150 715, o zaplatenie 116.646,55 Eur s príslušenstvom a odmenou 388,82 Eur zo zmenky, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/22/13, rozhodujúc o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2CoZm/74/2015-205, č. k. 2CoZm/75/2015-205, č. k. 2CoZm/76/2015-205 zo dňa 19. apríla 2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného 2/ o d m i e t a.

II. Žalobca m á voči žalovanému 2/ n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1CbZm/22/13-127 zo dňa 3.6.2014 rozhodol, že zmenkový platobný rozkaz č. k. 3Zm/95/2012-50 zo dňa 16.11.2012 sa ponecháva v platnosti. Druhým výrokom rozhodol, že žalobcovi sa náhrada trov konania, ktoré nasledovalo po vydaní zmenkového platobného rozkazu, nepriznáva.

2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd žalovaných 1/ a 2/ zmenkovým platobným rozkazom zaviazal spoločne a nerozdielne na zaplatenie zmenkovej sumy 116.646,55 Eur s príslušenstvom. Návrh odôvodnil tým, že žalovaný 1/ uzavrel s Československou obchodní bankou, a. s., zastúpenou organizačnou zložkou Československá obchodní banka, a. s., pobočka zahraničnej banky v SR (pôvodný žalobca), dňa 5.4.2004 zmluvu o bežnom účte a balíku produktov a služieb ČSOB, podnikateľské konto ELEKTRON, a dňa 5.12.2007 zmluvu o kontokorentnom úvere č. XXXXXXXXXXXXS, na základe ktorej boli žalovanému 1/ poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 21.376,88 Eur. Dňa 5.12.2007 žalovaný 1/ vystavil blankozmenku č. XXXXXXXXXXXSBX, ktorou boli zabezpečené nároky zo zmluvy o kontokorentnom úvere a žalovaný 2/ podpísal blankozmenku ako

avalista. V ten istý deň bola uzavretá so žalovaným 1/ a 2/ dohoda o vyplňovacom zmenkovom práve č. 002598066SD1. Keďže žalovaný 1/ nesplácal úver riadne a včas, vyhlásil pôvodný veriteľ ku dňu 29.7.2011 celú pohľadávku za predčasne splatnú. Keďže žalovaný 1/ dlžnú sumu nevrátil, veriteľ v spolupráci s remitentom dňa 8.12.2011 doplnil chýbajúce údaje v blankozmenke a žalovaným 1/ a 2/ zaslal oznámenie o vyplnení blankozmenky. Žalovaný 1/ a 2/ zmenku v deň splatnosti neuhradili a zmenka bola rubopisom dňa 8.2.2012 prevedená na rad žalobcu.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že zmenka obsahovala všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. v platnom znení pre vlastnú zmenku. Pôvodný žalobca predložil súdu prvopis zmenky, ktorá bola rubopisom prevedená na jeho rad, čím preukázal, že je riadnym majiteľom zmenky.

4. Na záver súd prvej inštancie uzavrel, že záväzok zo zmenky je nesporným záväzkom, a keďže nebolo preukázané, že by z dôvodov uvedených v námietkach žalovaný 1/ a 2/ nemali povinnosť zmenku zaplatiť, ponechal súd prvej inštancie zmenkový platobný rozkaz v platnosti. O náhrade trov rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

5. Následne Okresný súd Bratislava V uznesením č. k. 1CbZm/22/2013-176 zo dňa 24.2.2015 z dôvodu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok, pripustil zámenu účastníkov tak, že na miesto doterajšieho žalobcu Československá obchodná banka, a. s., IČO: 36 854 140, so sídlom Michalská 18, Bratislava, do konania ako žalobca vstupuje M.B.A. Financie, s. r. o., so sídlom Vysoká 19, Bratislava, IČO: 36 754 404.

6. Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2CoZm/74/2015-205, č. k. 2CoZm/75/2015-205, č. k. 2CoZm/76/2015-205 zo dňa 19. apríla 2016 v prvom výroku napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 1CbZm/22/13-127 zo dňa 3.6.2014 ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

7. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd skonštatoval, že odvolanie žalovaných 1/ a 2/ nie je dôvodné. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovaných, že súd prvej inštancie odňal žalovanému 2/ právo konať pred súdom z dôvodu, že súd prvej inštancie pojednával v jeho neprítomnosti. Súd prvej inštancie podľa žalovaných pojednával a rozhodol dňa 3.6.2014 v neprítomnosti žalovaného 2/, napriek jeho riadnemu ospravedlneniu, čím mu mal znemožniť realizáciu jeho práv.

8. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s ust. § 119 OSP, keďže v súdnom spise sa nenachádzala lekárska správa, preukazujúca nemožnosť bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia stavu zúčastniť sa pojednávania, a túto žalovaný 2/ nedoručil ani s podaným odvolaním.

9. Odvolací súd zohľadnil aj skutočnosť, že súd prvej inštancie nariadil na prejednanie námietok žalovaných 1/ a 2/ celkovo 4 pojednávania, pričom žalovaní sa na žiadne nedostavili a svoju neúčast riadne neospravedlnili.

10. Odvolací súd preto dospel k záveru, že ak súd prvej inštancie pojednával a rozhodol dňa 3.6.2014 v neprítomnosti žalovaných, postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom a žalovaným neodňal právo konať pred súdom.

11. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dňa 4.7.2016 žalovaný 1/ aj žalovaný 2/ (ďalej aj „dovolateľ 2/“) spoločne elektronicky podaným dovolaním, ktoré dňa 8.7.2016 písomne doplnili. Dovolateľ 1/ a 2/ podané dovolanie odôvodnili ust. § 237 písm. d/ OSP, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, § 237 písm. f/ OSP, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

12. Žalovaný 2/ nesúhlasil s tvrdeniami súdov nižších inštancií, že sa žalovaní na pojednávanie vytýčené dňa 3.6.2014 nedostavili a svoju neúčast' neospravedlnili s dostatočným časovým predstihom. Má za to, že v prílohe (neuvádza, čoho príloha by to mala byť) bola zaslaná krajskému súdu kópia ospravedlnenia doručeného na príslušný súd, v uvedenom vidí dovolateľ 2/ porušenie práva na spravodlivý súdny proces, a takéto konanie malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Ďalej namietal, že Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd prejednával vec bez nariadeného pojednávania, pričom neoznámil žalovaným 1/ a 2/ ani termín jeho vyhlásenia.

14. Dovolateľ 2/ uvádza, že odvolací súd konštatuje, že súdny poplatok v sporoch o peňažnú pohľadávku je 6% z ceny predmetného konania, ale súd opomína, že ak strana sporu preukáže, že nemá dostatok finančných prostriedkov, môže by od daných poplatkov oslobodená.

15. Na záver žalovaní 1/ a 2/ navrhli rozhodnutia súdov nižších inštancií zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

16. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 1CbZm/22/2013-260 a č.k. 1CbZm/22/2013-261 zo dňa 19.7.2016 vyzval žalovaného 1/ a 2/, aby v lehote 15 dní od doručenia odstránili vady dovolania, spočívajúce v absencii ich zastúpenia advokátom, tak, že predložia dovolanie podpísané advokátom, ktorého si zvolia na zastupovanie v dovolacom konaní alebo preukážu splnenie niektorej z podmienok ust. § 429 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). V druhom výroku uviedol, že ak vady dovolania nebudú v určenej lehote odstránené, dovolací súd dovolanie odmietne.

17. Žalovaný 2/ listom zo dňa 28.6.2016 doručeným súdu prvej inštancie dňa 7.9.2016 uviedol, že podal žiadosť na centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci na jeho zastupovanie v dovolacom konaní voči rozhodnutiu Krajského súdu V Bratislave č. k. 2CoZm/74/2015-205, č. k. 2CoZm/75/2015-205, č. k. 2CoZm/76/2015-205 zo dňa 19. apríla 2016 .

18. Dňa 10.10.2016 bolo súdu prvej inštancie predložené rozhodnutie Centra právnej pomoci, Kancelária Bratislava, so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava, ktorým bol žalovanému 2/ priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, ako advokátka mu bola určená Mgr. Ing. Lenka Litváková so sídlom Pluhová 78, 831 03 Bratislava, a to na zastupovanie žalovaného 2/ v dovolacom konaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.4.2016 č. k. 2CoZm/74/2015-205, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 1CbZm/22/2013-127 zo dňa 3.6.2014.

19. Poverená advokátka pristúpila k dovolaniu podaného žalovaným 2/ a súdu prvej inštancie dňa 19.10.2016 doručila obsahovo totožné dovolanie, ako bolo podané pôvodne žalovanými 1/ a 2/. V dovolaní okrem dovolacích dôvodov uvedených žalovaným (§ 237 písm. d/ a f/ OSP a § 241 ods. 2 písm. b/ OSP) uviedla dovolacie dôvody podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, t.j. podľa ust. § 420 písm. d/ CSP, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie a § 420 písm. f/ CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. K podanému dovolaniu sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že argumenty žalovaného 2/ sú účelové a navrhol, aby dovolací súd v súlade s ust. § 488 CSP zamietol dovolanie ako neodôvodnené, zároveň si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

22. Dovolanie bolo podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

23. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

24. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. V dovolaní dovolateľ uvádza ako jeden z dôvodov prípustnosti dovolania, že došlo k vade podľa ust. §237 ods.1 písm. d/ OSP resp. § 420 písm. d/ CSP, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie. Toto ustanovenie dopadá na prípady, v ktorých súd rozhodol napriek tomu, že mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 230 CSP) alebo prv začatého konania (§ 159 CSP).

26. Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae* podľa § 230 CSP) patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Jej podstata spočíva v tom, že právoplatný rozsudok predstavuje vec rozsúdenú, v ktorom prípade sa vylučuje možnosť totožnú vec znova prejednať a o nej rozhodnúť. Prekážka prv začatého konania (§ 159 CSP *litispendencia*) vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek všeobecnom súde Slovenskej republiky je začaté konanie s rovnakými subjektmi, rovnakým predmetom konania a rovnakými skutkovými okolnosťami, z ktorých je vyvodzované žalobou uplatnené právo. Totožnosť účastníkov (procesných strán) je daná aj vtedy, ak v neskoršom konaní stoja proti sebe rovnaké subjekty v opačnom procesnom postavení.

27. Z obsahu dovolania nemožno vyvodiť, v čom videl dovolateľ túto vadu, nakoľko okrem uvedenia dovolacích dôvodov, kde bola táto vada vytknutá, nebola bližšie v podanom dovolaní zdôvodnená. Pri posudzovaní tvrdeného naplnenia dôvodu podľa ust. § 237 ods. 1 písm. d/ OSP resp. ust. § 420 písm. d/ CSP, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, dovolací súd konštatuje, že takáto vada nebola v konaní zistená a existencia tejto vady konania bola namietaná dovolateľom 2/ neopodstatnene.

28. Podľa dovolateľa 2/ je dovolanie prípustné podľa §237 ods. 1 písm. f/, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, resp. podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na

spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

30. Z obsahu dovolania žalovaného 2/ vyplýva, že základom jeho argumentácie vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je tvrdenie, že súd prvej inštancie a odvolací súd, rozhodol v jeho neprítomnosti a bez toho, aby sa zaoberal jeho ospravedlnením, ako aj tým, že krajský súd neoznámil žalovaným, že bude vyhlásený rozsudok a termín jeho vyhlásenia, a že ak strana preukáže, že nemá dostatok finančných prostriedkov môže byť oslobodená od súdnych poplatkov, čím mu súd znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

31. Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

32. Súd v zásade koná v prítomnosti účastníkov konania. Súd môže konať aj v ich neprítomnosti, ak boli splnené podmienky uvedené v ustanovení § 101 ods. 2 OSP (účinného do 30.6.2016 v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu). Podľa ustanovenia § 101 ods. 2 OSP, ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiada z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

33. Citované ustanovenie umožňovalo súdu, aby v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania prejednal vec na pojednávaní v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný, na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Zo zákonného znenia vyplývalo, že ak účastník požiadaval z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, súd nemohol konať v jeho neprítomnosti a pojednávanie musel odročiť. Súd pojednávanie mohol odročiť len z dôležitých dôvodov (§ 119 ods. 1 OSP). Účastník, ktorý navrhoval odročenie pojednávania, musel súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o ňom dozvedel, alebo odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Podľa § 119 ods. 2 OSP návrh na odročenie pojednávania obsahoval najmä: a/ dôvod, pre ktorý sa navrhovalo odročenie pojednávania, b/ deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel, c/ ak to bolo možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil.

Podľa ust. § 119 ods. 3 ak bol dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musel obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania.

34. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žalovanému 2/ bol termín pojednávania určený na deň 3.6.2014 a oznámenie o ňom mu bolo doručené do vlastných rúk dňa 5.5.2014. Žalovaný 2/ sa na pojednávanie nedostavil a ani svoju neúčasť neospravedlnil, súd prvej inštancie na tomto pojednávaní rozhodol v jeho neprítomnosti v súlade s ust. § 101 ods. 2 OSP. Písomné vyhotovenia rozsudku bolo expedované žalovaným 1/ a 2/ dňa 17.6.2014 a žalovaní 1/ a 2/ si rozsudok prevzali dňa 8.7.2014.

35. Ďalej dovolací súd uvádza, že s účinnosťou od 1.1.2012 (zák. č. 388/2011 Z.z.) zákonodarca upravil pravidlá pre odročenie pojednávania v prípadoch, keď je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu. V takých prípadoch musí návrh na odročenie pojednávania okrem náležitosti podľa § 119 ods. 2 OSP obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára o tom, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za také vyjadrenia sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník konania alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (§ 119 ods. 3 OSP).

36. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie sa žiadosti o odročenie pojednávania zo strany žalovaného opakovali. Žalovaný ospravedlňoval svoju neúčasť pred súdom prvej inštancie a žiadal o odročenie z dôvodu úrazu (či choroby) na pojednávaniach v dňoch 17.6.2013, 5.11.2013 a 7.4.2014.

37. Z obsahu spisu vyplýva, že prílohu odvolania žalovaného 2/ tvorilo aj ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní dňa 3.6.2014 so žiadosťou o odročenie pojednávania, doručeného súdu prvej inštancie 28.5.2014 (č. l. 136 spisu), avšak z jeho obsahu vyplýva, že toto ospravedlnenie neobsahuje zákonom predpokladanú žiadosť o odročenie pojednávania - vyjadrenie ošetrojúceho lekára.

38. Aj z konštantnej judikatúry najvyššieho súdu (R 132/2014) vyplýva, že ustanovenie § 119 ods. 3 OSP bolo do procesného kódexu zaradené za účelom zabezpečenia plynulosti konania a zamedzenia obštrukcií účastníkov (strán) vyhýbaním sa účasti na pojednávaní a ospravedlňovaním ich neúčasti zdravotnými dôvodmi. Zdravotný stav účastníka je dôvodom na odročenie pojednávania len v prípade, že účastník nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania, pričom uvedené musí vyplývať z vyjadrenia ošetrojúceho lekára. O dôvod na odročenie pojednávania podľa tohto ustanovenia išlo teda iba vtedy, keď (už) v čase rozhodovania súdu bola žiadosť o odročenie pojednávania doložená vyjadrením lekára o tom, že žiadajúci účastník sa z relevantných zdravotných dôvodov nemôže zúčastniť pojednávania.

39. Dovolací súd dospel k záveru, že žiadosť o odročenie pojednávania, nariadeného na deň 3.6.2014, ktorú dovolateľ 2/ ani v odvolacom konaní nepodložil lekárskou správou, ktorá by potvrdzovala, že zdravotný stav žalovaného 2/ neumožňuje účasť na pojednávaní, možno považovať za procesnú obštrukciu. Dovolací súd vzhľadom na zistené skutočnosti konštatuje, že žalovaný 2/ nebol postupom súdu prvej inštancie, ako ani odvolacieho súdu, vylúčený z realizácie procesných práv daných v danom čase platným procesným predpisom, Občianskym súdnym poriadkom. Za týchto okolností tvrdenie dovolateľa 2/, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nie je opodstatnené.

40. K námietke dovolateľa 2/, podľa ktorej dovolací súd postupoval nesprávne, keď nenariadil vo veci pojednávanie, dovolací súd uvádza, že ani táto námietka neobstoí. Odvolací súd vždy nariadi pojednávanie v prípadoch uvedených v ust. § 214 ods. 1 OSP. Z ustanovenia § 214 ods. 1 OSP vyplývalo, že na prejednanie odvolania, ktoré smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, musí predseda senátu nariadiť pojednávanie, okrem iného aj vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Či v konkrétnom prípade je nevyhnutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, je však vecou úvahy odvolacieho súdu a nie účastníkov konania. Ak dovolací súd dospeje k záveru, že súd prvej inštancie náležitým spôsobom zistil skutkový stav veci a preto nie je potrebné dokazovanie zopakovať alebo doplniť, nič mu nebráni o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, keď v danej veci nenariadil pojednávanie, nakoľko dôvod uvedený v § 214 ods. 1 OSP nebol daný, t. j. nariadenie pojednávania bolo na vôli odvolacieho súdu, a tým nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu.

41. Z obsahu spisu (viď č. l. 202 súdneho spisu) vyplýva, že dovolací súd dňa 23.2.2016 stanovil termín verejného vyhlásenia rozsudku na 19.4.2016 o 9:45 hodine, miestnosť č. 54, v budove Krajského súdu v Bratislave, oznámenie bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu v súlade so zákonom dňa 11.4.2016.

42. Postup odvolacieho súdu sa preto nepriečil zákonu, nemohlo teda dôjsť k odňatiu možnosti

dovolatela 2/ konať pred súdom. Nepodstatná je preto jeho námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, resp. § 420 písm. f/ CSP.

43. Ohľadom námietky dovolateľa 2/, že strana sporu má byť oslobodená od platenia súdnych poplatkov, pokiaľ preukáže nedostatok finančný prostriedkov, dovolací súd má za to, že aj táto námietka dovolateľa 2/ je nedôvodná.

44. Podľa § 138 ods. 1 OSP účinného do 30.6.2016 (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) môže súd na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť, poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

45. Na to, aby súd mohol účastníkovi priznať oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok, musia byť splnené zákonné predpoklady : 1/ podanie návrhu na oslobodenie od súdneho poplatku, 2/ pomery účastníka odôvodňujúce oslobodenie od súdneho poplatku a 3/ nesmie ísť o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva (ust. §138 OSP účinného do 30.6.2016, následne § 254 CSP).

46. Z uvedeného vyplýva, že jedným z hlavných predpokladov pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov účastníka konania, je podanie návrhu fyzickej alebo právnickej osoby na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Zákon stanovuje rovnaké kritériá pre všetkých účastníkov bez rozlišovania, či ide o fyzickú, alebo právnickú osobu a podnikateľa, alebo nepodnikateľa. Nakoľko žalovaný 2/ nepodal návrh na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, súdy nižšej inštancie nemali dôvod o ňom rozhodovať.

47. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v podmienkach danej veci k naplneniu tvrdeného dôvodu prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. d/ a f/ CSP nedošlo. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného 2/ odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

48. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

49. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.